

IMK088a - Seminář kritiky a on-line publicistiky I. (dálkaři, PS 2009)

Vyučující: Jan Miessler (miessler@fss.muni.cz)
(pátek 30. 10., učebna U43, začátek 10:00)

Druhé setkání

Struktura dnešního setkání

- vaše blogy
- recenze - teoreticky
- rozbor dvou příkladů recenze

Blogy - hlavní problémy

- A) popisné recenze a spoilery - recenze probereme dnes
- B) děláte někomu public relations - chci, abyste samostatně a kriticky uvažovali
- C) článek nemá dobrou strukturu
  - otvírák = shrnu, o co půjde
  - tělo = postupně proberu důležité aspekty
  - závěr = uzavřu to
- D) článek nemá tah na branku
  - přemýšlejte, proč ty informace do článku dáváte
  - jsou důležité? nebo se dají vyhodit?
- E) nejasnosti
  - prosím, nedělejte s ničím tajnosti / okolky, jděte přímo k věci
  - vyhněte se formulacím, které mohou mít různé interpretace
  - tedy: pište co nejvíc jednoznačně
- F) stylistika
  - nepište neohrabaně, pište ohrabaně! :-)
  - nestandardní jazykové prostředky jsou vzácné koření, a my nejsme v Mexiku, ale v České republice
  - na druhou stranu: nemastné, neslané = nudné, využijte možnosti ČJ!
- G) nic jste nenapsali ----> smůla ----> jste v mínusu

Blogy - doporučení

- pište ne pro sebe, ale pro čtenáře
- čtenáře je třeba zaujmout (ne odradit nebo zmást)
- čtenář nemusí všechno vědět (to by to jinak nečetl)
- čtenáře je třeba něčím pobavit (viz I. P. Pavlov)
- nedávejte adresy odkazů do textu, vypadá to hnusně
- ale opravdu tam dávejte odkazy! (často chybí)

Blogy - co se počítá?

- 1) zajímavé téma
- 2) kritické myšlení
- 3) práce s jazykem
- 4) tah na branku

Recenze

- existují různé věci, které je možné recenzovat
- existují různé způsoby, jak recenzi napsat
- mělo by být jasné (autorovi i čtenářům), co, proč a jak recenzovat
- vy jste často jenom prozrazovali děj (spoiler) - ale dá se to dělat i jinak

Recenze

například recenze vědecké publikace obvykle obsahuje shrnutí, diskuzi a hodnocení (viz prof. Petr Mareš, instrukce pro psaní recenzí do časopisu Sociální studia):

Shrnutí:

Autor/ka: Kdo to je, jaká je jeho/její kvalifikace, kde pracuje (eventuálně čím je znám/a, jakého týmu je členem ... - pokuste se zjistit bližší údaje na domovské www stránce jeho/jejího ústavu, univerzity nebo některého renomovaného nakladatelství...)?

Cíl (účel) stati/knihy: informovat, hodnotit, sdělit zkušenosti, přimět k akci, ..., resp. kombinace více cílů?

Základ stati/knihy: Existují nějaké zvláštní okolnosti provázející napsání této stati, které by pomohly vysvětlit její význam nebo vliv?

Diskuse:

Téma: Jaká je centrální myšlenka, kterou stať/kniha prezentuje? Jaké téma a jak rozvíjí?

Informační souhrn: Stručný přehled o organizaci a hlavních bodech stati/knihy (něco jako „summary“ pro ty, kdo nemají možnost nebo čas přečíst si originální text, organizovaná po bodech či kapitolách nebo tématicky).

Diskuse základních konceptů: O které základní koncepty ve stati/knize jde, k čemu jsou použity, kam paradigmatický patří, čím se odlišuje jejich výklad od výkladu jiných autorů?

Hodnocení:

Co Vám na stati/knize vadí:

Obsahuje neoprávněná a ničím nepodložená tvrzení, nezachází svévolně s fakty ...?

Které důležité aspekty tématu byly opomenuty?

Není prezentace jednostranná?

Jsou záměry autora/ky a způsob jejich prezentace jasné?

V čem je přínos státi/knihy:

Je prezentace zajímavá, co je v ní pozoruhodného?

Je myšlení autora jasné a logické?

Je stať/kniha originální, obsahuje provokativní či nový pohled?

Komu je určena a pro jaký typ čtenářů bude přínosem?

(Zdroj: Petr Mareš: *Kterak psát recenzi?*)

Recenze

- pokud bychom se podobným způsobem pokusili recenzovat provedení divadelní hry, těžko říct, jak by to dopadlo - v zásadě, něco by bylo stejné, něco by se lišilo
- v každém případě: vědecká recenze se od publicistické recenze obvykle liší tím, že je formálnější a často i dost nudná, a většinou se nedrží tzv. "obrácení pyramidy" (viz Příručka)
- to znamená, že publicistická recenze by měla být (na rozdíl od vědecké) *mimo jiné* aspoň trochu neformálnější a zábavnější

Kritická recenze - jak na to?

- je třeba se na téma dívat z určité perspektivy
- ...a je třeba si klást otázky, například:
  - co nám dílo říká o současné společnosti?
  - co nám dílo říká o osobnosti autora?
  - řeší to nějaký závažný (společenský, filozofický, politický atd.) problém?
  - ...a nabízí uspokojivou odpověď?
  - čím mě to (ne)oslovuje?
  - není to jen pouhý produkt kulturního průmyslu?
  - jak je to udělané?
  - z čeho to čerpá?
  - atd.

Takže:

- myslete na čtenáře, proč to čte
- pište zábavně (ale s mírou)
- neprozrazujte děj
- vystihněte hlavní věci
- myslete na jazyk
  - pište přehledně a srozumitelně
  - využívejte možnosti českého jazyka
  - ALE: v publicistice je jazyk prostředek, ne cíl
- poproste někoho, aby to po vás přečetl a dal vám konstruktivně-kritickou zpětnou vazbu, řekl vám CO a PROČ se mu líbí/nelíbí
- brainstorming před psaním taky nazaškodí

Rozbor recenzí

- **Kamil Fila (Aktuálně.cz): At' žijí rytíři, co proměňují středověk v lunapark**
<http://aktualne.centrum.cz/kultura/film/receenze/clanek.phtml?id=649669>
- **Antonín Tesař (Cinepur): Louise - Michel / Čertík v krabičce**
<http://www.cinepur.cz/article.php?article=1709>

Děkuji za pozornost!